Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2427

[Total No. of Pages : 2

[5511]-101

M.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 101 : Information Communication and Society

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) a) What is knowledge society? Discuss the changing role of libraries in knowledge society. **[15]**

OR

b) Discuss the role of information in Business.

Q2) a) What is professional ethics? State the need of ethics for librarianship. **[10]**

OR

b) Trace the history of LIS education in India.

Q3) a) Describe the economic characterstics of information with examples. **[10]**

OR

b) Explain the concept "Knowledge management.

Q4) Write short notes on : (Any Three) **[15]**

a) LIS as a discipline.
b) Library as a channel of communication of information.
c) Use of information in planning.
d) Intermediaries of information.
e) Teaching method for LIS education.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions: 4]

P2427

[5511]-101
M.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 101 : Information Communication and Society
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) ज्ञानाधिष्ठित समाज म्हणजे काय? ज्ञानाधिष्ठित समाजात ग्रंथालयांची बदलती भूमिका स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

ब) व्यवसायातील माहितीची भूमिका यावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) अ) व्यावसायिक नैतिकता म्हणजे काय? ग्रंथपालनातील नैतिकतेची गरज सांगा. **[10]**

किंवा

ब) भारतातील ग्रंथालय व माहितीशास्त्र शिक्षणातील इतिहासाचा आढावा घ्या.

प्रश्न 3) अ) माहितीची आर्थिक वैशिष्ट्ये याची उदाहरणासह वर्णन करा. **[10]**

किंवा

ब) ज्ञानव्यावस्थापन हि संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याहि तीन) **[15]**

अ) ग्रंथालय व माहितीशास्त्र एक ज्ञानशाखा.

ब) ग्रंथालय एक माहिती संप्रेषणाचे साधन.

क) माहितीचा नियोजनामध्ये उपयोग.

ड) माहितीचे मध्यस्थ.

इ) ग्रंथालय व माहितीशास्त्र शिक्षणातील अध्यापनाची व्याख्यान पध्दती.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2428

[Total No. of Pages : 2

[5511]-102

M.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 102 : Introduction to Research Methodology and Statistical Techniques of Research

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) a) What do you mean by sampling? Discuss various methods of sampling. **[15]**

OR

b) Write an essay on current trends in LIS research.

Q2) a) Explain with example different types of research. **[10]**

OR

b) Explain with illustration various techniques of data presentation.

.

Q3) a) Discuss in detail the laws of bibliometrics. **[10]**

OR

b) Write a note on APA style manual.

Q4) Write short notes on : (Any Three) **[15]**

a) Objectives of Research
b) Content Analysis
c) Future Research
d) SPSS
e) Contents of Research Report

⌘⌘⌘

Total No. of Questions: 4]

P2428

[5511]-102

M.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 102 : Introduction to Research Methodology and Statistical Techniques of Research

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) नमूना निवड म्हणजे काय ते सांगून नमूना निवडीच्या विविध पद्धतींची चर्चा करा. **[15]**

किंवा

ब) ग्रंथालय व माहितीशास्त्र संशोधनाच्या सद्यस्थितीवर सविस्तर टीप लिहा.

प्रश्न 2) अ) संशोधनाचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ब) माहिती सादरीकरणाची विविध तंत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) बिब्लियोमेट्रिक्सच्या सिध्दांताची सविस्तर चर्चा करा. **[10]**

किंवा

ब) ए.पी.ए. (APA) शैली पुस्तिकेवर टीप लिहा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) संशोधनाची उद्दीष्ट्ये

ब) आशय विश्लेषण

क) भविष्यकालीन संशोधन

ड) एस. पी. एस. एस. (SPSS)

इ) संशोधन अहवालाचा आशय

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2429

[Total No. of Pages : 2

[5511]-103

M.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 103 : Information Retrieval

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) What are information products? Explain different ways of marketing of information products. **[15]**

OR

Explain the importance of indexing in information Retrieval. Describe pre-coordinate and post coordinate indexing systems in detail.

Q2) Write a detailed note on 'Role of Thesaurous' in indexing system. **[10]**

OR

What are Open Access Repositories. Discuss.

.

Q3) Explain MEDLAR Test. **[10]**

OR

Describe various 'Information search strategies'.

Q4) Write short notes on any three **[15]**

a) Repackaging of information
b) List out any five models of information retrieval
c) Electronic content creation
d) Information Standards and Protocol.
e) SLIC (Selective List In Combination)

⌘⌘⌘

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions: 4]

P2429

[5511]-103
M.Lib.I.Sc.
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 103 : Information Retrieval
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 'माहिती उत्पादने म्हणजे काय? माहिती उत्पादने व सेवा विपणनाचे विविध मार्ग स्पष्ट करा. [15]

किंवा

माहिती प्रतिप्राप्ती मध्ये निर्देशनाचे महत्व स्पष्ट करा. पूर्व समन्वय व पश्च्यात समन्वय निर्देशन पध्दतीचे सखोल वर्णन करा.

प्रश्न 2) निर्देशन पध्दतीतील थिसॉरसच्या भूमिकेवर सविस्तर टीप लिहा. [10]

किंवा

ओपन ॲक्सेस रिपॉजिटरी म्हणजे काय? चर्चा करा.

प्रश्न 3) 'मेडलर्स टेस्ट' स्पष्ट करा. [10]

किंवा

माहिती शोध तंत्राचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

अ) माहिती पुर्नरचना

ब) माहिती प्रतिप्राप्तीचे पाच मॉडेल ची यादी द्या.

क) इलेक्ट्रनिक कंटेन्ट क्रिएशन

ड) इन्फारमेशन स्टॅन्डर्स आणि प्रोटोकॉल

इ) स्लिक (SLIC)

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2430

[Total No. of Pages : 2

[5511]-104

M.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 104 : Information Technology : Basic (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) a) Explain the different transmission media. **[15]**

OR

b) State the importance of institutional repository.

Q2) a) Explain the concept "Electronic Library". **[10]**

OR

b) Explain in detail the importance of facebook and twitter in library and information centres.

.

Q3) a) Define Metadata. Explain in short "Dublin Core". **[10]**

OR

b) Explain impact of internet on library services.

Q4) Write short notes on (any three) : **[15]**

a) Data Banks.

b) Open source software.

c) Data mining.

d) Search Engine.

e) DOAJ.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 4]

P2430

[5511]-104
M.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 104 : Information Technology : Basic (Theory)
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) निरनिराळे ट्रान्समिशन मीडीया स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

ब) इन्सिटट्युशनल रिपॉझीटरी चे महत्व विशद करा.

प्रश्न 2) अ) इलेक्ट्रॉनिक ग्रंथालय हि संकल्पना स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ब) फेसबुक आणि ट्विटर यांचे ग्रंथालय व माहिती केन्द्रातील महत्व सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) मेटाडेटाची व्याख्या द्या. डब्लीन कोअर थोडक्यात स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ब) इंटरनेटचा ग्रंथालय सेवेवरील प्रभाव स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) डेटाबॅक.

ब) ओपन सोर्स सॉफ्टवेअर.

क) डेटा माइनिंग

ड) सर्च इंजिन.

इ) डी. ओ. ए. जे.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2431

[Total No. of Pages : 4

[5511]-201

M.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 201 : Management of Libraries and Information Centres

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Define Total Quality Management. Explain the need and importance of TQM in Library and Information Centres. **[15]**

OR

What do you understand by approaches to management? Describe in detail any four approaches.

Q2) Explain the concept of Reengineering and its application in library and information centres. **[10]**

OR

Describe various steps in marketing process.

.

Q3) Explain the concept of Budgeting and describe one method in brief. **[10]**

OR

Discuss various problems faced in incorporating change in the library and information centres.

P.T.O.

Q4) Write short notes on : (Any Three) **[15]**

a) Importance of Training in modern library.

b) State the need of Reporting.

c) Give the benefits of outsourcing and explain the library services to be outsourced.

d) List steps in Recruitment procedure.

e) Explain the importance of 'Performance Appraisal.'

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions: 4]

P2431

[5511]-201

M.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 201 : Management of Libraries and Information Centres

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सकल गुणवत्ता व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. ग्रंथालय व माहिती केंद्रात सकल गुणवत्ता व्यवस्थापनाची गरज व महत्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

व्यवस्थापनातील दृष्टीकोन म्हणजे काय ते सांगून कोणत्याही चार व्यवस्थापकीय दृष्टीकोनाचे सविस्तर वर्णन करा.

प्रश्न 2) रिइंजीनियरींग ही संकल्पना स्पष्ट करा व त्याचा ग्रंथालय व माहिती शास्त्रातील उपयोग स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

विपणन क्षेत्रातील पायऱ्या विशद करा.

प्रश्न 3) अंदाजपत्रकीय आर्थिक नियोजन ही संकल्पना स्पष्ट करुन त्याची कोणतीही एक पध्दत थोडक्यात सांगा. **[10]**

किंवा

ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्रात बदल समाविष्ट करताना येणाऱ्या विविध अडचणींची चर्चा करा.

munotes.in

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) आधुनिक ग्रंथालयात प्रशिक्षण देण्याचे महत्व सांगा.

ब) अहवालीकरणाची (Reporting) गरज सांगा.

क) आऊटसोर्सींग चे फायदे सांगून ग्रंथालयीन सेवा मध्ये कशाप्रकारे आऊटसोर्सींग करता येइल ते विशद करा.

ड) रोजगारभरतीच्या पायऱ्यांची यादी द्या.

इ) परफॉर्मन्स अप्रायझलचे महत्व स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2432

[Total No. of Pages : 4

[5511]-202

M.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 202 : Bibliographic Control and Information System

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) a) Discuss objectives, structure and activities of NISSAT. **[15]**

OR

b) State the need of Information Policy and discuss the initiatives taken by Indian Government for it.

Q2) a) Describe the MEDLAR services. **[10]**

OR

b) Explain the importance of Delivery of Book Act in India.

.

Q3) a) Explain the need of Library Network. Discuss the role of Library Network in Bibliographic Control. **[10]**

OR

b) Discuss the role of NISCAIR in Indian National Bibliographic Control in Science.

P.T.O.

Q4) Write a short notes on : (Any Three) **[15]**

a) RRRLF

b) Library Consortia.

c) Bibliographic Exchange Standard.

d) ISBN

e) Universal Availability of Publications (UAP)

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions: 4]

P2432

[5511]-202

M.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 202 : Bibliographic Control and Information System

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) निसाट (NISSAT) चे उद्दिष्टे, स्वरुप व कार्याची चर्चा करा. **[15]**

किंवा

ब) माहिती विषय धोरणाची आवश्यकता सांगुन भारत सरकारने आता पर्यंत या संबधात केलेल्या कार्याची चर्चा करा.

प्रश्न 2) अ) मेडलर (MEDLAR) सेवे चे वर्णन करा. **[10]**

किंवा

ब) डिलिवरी ऑफ बुक अॅक्ट इन इंडिया चे महत्व विशद करा.

प्रश्न 3) अ) ग्रंथालय जाळ्यांची आवश्यकता स्पष्ट करुन त्यांची ग्रंथसुचिय नियंत्रणातील भूमिका स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ब) शास्त्रीय विषयात भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथसुचिय नियंत्रणातील निसकेयर (NISCAIR) ची भूमिकेची चर्चा करा.

munotes.in

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) आर. आर. आर. एल. एफ. (RRRLF)

ब) ग्रंथालय कन्सोर्शीया (Library Consortia)

क) बिबलिओग्राफीक एक्सचेंज प्रमाणक

ड) आय. एस. बी. एन. (ISBN)

इ) प्रकाशनांची वैश्विक उपलब्धता (UAP)

⌘⌘⌘

munotes.in